

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Causidicis, Procuratoribus, & Aduocatis tām causarum, quàm Fisci
Episcopalis, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](#)

2. Si præterea id Vicarij officium eis committitur, qui in aliqua Ecclesia personalis residentie manus sustinet, id incommodi, quod per multi interest, manifestò existit, vt non facile, neque cumulatè, vnpat est, vniuersque muneras partes expleat, atque exequatur.

Quare Episcopus, cùm alia via, rationeque in eo vicario munere sibi, suèque Ecclesiarè rectè consulere potest; videat, vt nè illius generis viros ad illud adhibeat.

Nè vel ad seminarij quidem curam &c. Tit. de Residentia nu.

3. Nè Episcopi Vicarius, ministeruè, iudicandi officium, partesque ab eo commissas, antea aggreditur, suscipiatue, quàm eidem ius iurandum præstiterit ad formulae conceptæ præscriptum.

6. Quæ ad forum pert.
4. Aquissimum est, & Canone Concilij Parisiensis traditum, eum, qui vicariam Episcopi personam, & munus Vicarium sustinet, sacre initiatum esse. Quamobrem curet Episcopus Vicarium generali sibi constituere, qui præter cætera, quæ in Vicarij eiusmodi persona requiruntur, saltē subdiaconus sit.

3. De ijs, quæ ad Ep. forum pert.
5. Nullum neque munus, neque donum, neque cuiusvis generis xenia ne esculentia quidem, poculentaue Vicarij ab ijs accipiant, qui coram eis causas, vel habent, vel agunt.

6. Nè pecuniae item quicquam ordinarius, delegatusuè Iudeus accipiat pro recognitione, aut, vt vocant, visione scripturarum ad causas, quæ apud se aguntur, pertinentium.

7. Illud præter cætra munus Episcopi est, vt in suo Episcopali foro, vniuersis, & singulis ius gratis reddatur. Quamobrem, præter id, quod alio Concilio Provinciali de muneribus, & donis causimus, hoc decreto statuimus, in ordinariis causis nihil quicquam vel minimum, nè sportularum quidem nomine, nec à sponte etiam dantibus, aut vlo quoquis modo à iudice illius fori accipi licere. Si quis acceperit, penam, lege Julia repetundarum sancitam, ipso facto subiat.

4. De foro E. p. scopali.
8. Quicquid consensus, approbationis, facultatis, licentie, vel alio huiusmodi uominis ex huius, vel superiorum Conciliorum Provincialium decretis ab Episcopo impetrandum est, eiusq; auctoritate concedendum, id, & ab ipso, & ab eius Cancellario, & quibusvis ministris gratis omnino semper detur, etiam quod ad scriptum attinet.

Quæ fortè desiderabuntur in hoc Titulo, videantur in Titulis alijs, ad Episcopale forum pertinentibus.

De Causidicis, Procuratoribus, Aduocatis, tam causa-
rum, quàm Fisci Episcopalis: Deque Procuratore,
Patronouè piarum causarum.

SVM

S V M M A R I V M .

- 1 Causidici
Aduocati. non admittendi antequam iurent, & quid.
Fiscales.
- 2 Idem inquam causam defendantes; concubinarij, adulteri, criminose
à foro Episcopali repellendi.
A patrocinio causarum, earumq; commendatione, tam ipsi quam suis
familiares abslineant. De foro Episcopali, nu. 7.
Causarum expeditionem calumnijs impudentes, malitiæque in ipsis
adhibentes, à quo, & qualiter coercendi, puniendique. Ibid. nu. 6.
- 3 Procurator,
Aduocatus uè ne causam præbeat calumnijs.
Fiscalis
- 4 Neque ipse calumniosam causam suscipiat.
- 5 Euigilet nè collateralis, & satellites quicquam extorqueant.
- 6 Testes pro informatione Curie solus excipere potest: queque alii
agere liceat.
- 7 Renunciationum de rebus legaliis indicem habeat.
- 8 Procurator ab Episcopo constituendus, qui pupillorum, viduarum,
miserabiliumque personarum patrocinium suscipiat: quod ut etiam
à Magistratibus fiat, Concilium primum hortatur.
- 9 Alius item, & qualis, qui piarum voluntatum executioni, bonorum-
que Ecclesiasticorum defensioni incumbat.
- 10 Quo in munere is quid præstet.

Ausidici, Aduocati, Fiscales, ad causas in foro Episci-
copi nè adhibeantur, prius quam iure iurando
Episcopo se obstrinxerint; se nullam causam su-
cepturos, quam à iustitia, & æquitate alienam
existimauerint.

Hortamur etiam Principes, & Magistratus, vt
idem in laicorum causis ieruandum curent.

- 2 Procurator, qui causam inquam in foro Ecclesiastico sciens de-
fenderit: quive quicquam negauerit, quod verum scierit, fori Ecclesiastici
auditorio, adiutuwe interdicatur, nisi is legiūmè se purgarit. Qui
pratetē in publico concubinatu, aut adulterio vivunt, alijque publicè
criminosi, à foro Episcopali ita arceantur; vt nec Notarij, nec Pro-
curatoris, nec Aduocati officium, nè in vlo quidem causarum ge-
nere, gerant. Inferiores quoque, &c. Vide infra, Tit. de Inferiori-

1. De Causi-
dicis, Aduo-
catis, & Fisca-
libus.

3. Desis, que
ad Epale for.
pert.

T t 4 bus

- bus fori Episcopalis ministris, &c. nume. 5.
- ¶. De Procuratore Fisci Episcop.
3. Eam curam, atq; adeò cogitationem Procurator, Aduocatus vel fisci Episcopalis suscipiat, vt sibi putet procurationis munus commissum esse in inquiréda veritate criminis, de quo agitur; idò ne eo vñquam abutatur ad innocentes opprimendos, neve item causam, aut occasionem præbeat, vt calumnijs quis vexetur, atque exagitetur.
4. Ne ullam criminis causam suscipiat, procuretve, quam calumniam esse nouerit: sed cùm, uel de calumnia, vel rei delati innocentia constituerit, statim ab ea causa desistat.
5. Euigilet item unà cum Vicario, ac sine eo etiam, ut Collateralis, & Satellites, ne quicquàm, uel minimum, extorqueant.
6. Testes pro informatione Curię, & Sancti officij Inquisitionis ipse per se, etiam Vicario non præsente, aut de illius ramen mandato excipiatis licet. ijs præterea quæ de testibus, etiam ad defensionem causæ adhibitis, constituentur, quæstionibus adesse possit: nec uetus sit, quia & iudici quæstiones, interrogatave quæ ad causam pertinent, in mentem reuocet, atque adeò suggerat: & testes etiam ipsos, si modo iudici placuerit, interroget: imò uero reos item, at ipso tamen iudice præsente.
7. Denunciationum quoque quæ de rebus pè legatis, relatis in dies singulos fient, indicem à Cancellario apud se habeat.
8. Pupillorum, Viduarum, & egentium hominum cura Episcopo, communii omnium parenti sacrosanctis Canonum legibus possimum commendata, & commissa, negligi non debet; né si ledantur, vociferentur ad Dominum, qui exaudiet clamorem eorum. Quamobrem pro sui munericis officio Episcopus aliquem constitutus Ecclesiasticum vel alium pium hominem, Christianę charitatis operibus, atque officijs deditum, qui misericordiæ viscera induitus, id generis hominum patrocinium in omni causa suscipiat. Quod si aliqui iam huic pio operi præfecti sint, id agat Episcopus, vt ijs munus sibi creditum exequantur quam diligentissime.
- ¶. De Carceris custodib. & reis.
- Designent verò Episcopi aliquos, qui miserabilium personarum causas gratis defendant.
- Magnopere autem hortamur laicos Magistratus, vt eiusmodi in eadem ratione vtantur.
- ¶. de Ep̄o ep̄. Iur. & for.
9. Piarum voluntatum executio, bonorumque Ecclesiasticorum defensio omnis, iure Canonum, Ecclesiasticisque constitutionibus, Episcopi curię, fideique commissa est. Quamobrem is vel Cathedralis Ecclesie Canonicum, vel alium Ecclesiasticum hominem arbitratu suo constitutat, qui idoneus earum piatum causarum patrocinium suscipiat, atque agat.
10. In eam curam delectus ab Episcopo protector incumbat studiis diligenti.

diligenti, vt & voluntatibus pijs satisfiat, & bona Ecclesiæ recuperetur, & locis, operibusuè pijs fraus nulla, vel minima, quò ad eius fieri potest, adhibeatur.

Precipue autem in eo vigilet, vt piarum causarum aduocati & procuratores nè officio vñquam desint, quod earum procuratio, ac defensio, ijs commissa, deposita.

Singulis hebdomadis, semel ad minimum, & procuratorem Fisci Episcopalis, & illos conuocet quibuscum deliberationem rationemq; omnem, vt diligentissimè potest, ineat; tūm de pijs legatis exequendis, tūm de Ecclesiæ bonis recuperandis, atque tuendis.

Quę vel ab ijs aduocatis, procuratoribusve, vel ab alijs, quorum inter se, in dies singulos, prout vñ venit, exponi solent, ea studiosè, attenteque audiat: si quę verò cognouerit in eo statu versari, vt necesse habeant aliquo officio adiuuati, aut tandem ad exitum perduci, is omni studio, etiam pro officij sibi commissi munere, videat, ac procuret opportuna, ad rem adiuuandam, conficiendam ve remedia.

Quamobrem, & Vicarium genetalem, & aliquando Episcopum, & iudices alios, quibus cum agendum est, toties adeat, quoties adiumento opus erit ad causam.

De Cancellario, & Notarijs, ac Scribis Cancellariæ

Episcopalis: deque Cancellaria ipsa, Secretarioque Episcopi.

S V M M A R I V M .

- 1 Cancellarij Episcopalis, & substitutorū, Scribarumq; 21. qualitates.
- 1 Cancellariæ Episcopalis officium, ab ipso Cancellario exercendum.
- 2 Et quando alios sibi in adiutorium adhibere liceat.
- 3 Notariorum Collegium instituendum.
- 4 Statuta ab ipso Collegio conficienda; officialesque diligendi.
- 5 Formula Curiae testimonium à Notarijs quo postulantibus dandum.
- 6 Admittendi in Collegium, examine prius prebandi.
- 7 Qui non admittendi.
- 8 Probati, iuriandum praestent.
- 9 Iuriandi, à Notarijs præstanti, formula.
- 10 Notarij, quacumque auctoritate, etiam Regia, & Imperiali, creati, ab Episcopo examinandi.
- 11 Idonei non inueniti, id officium exercere in spiritualibus prohibendi.
- 12 Notarij originales processus iudicibus non deferant, sed exempla. 24.
- 13 Processibus scribendis que obseruent, quæque vitent.

Qua